

Kitap İncelemesi

Aytan, T. ve Güney, N. (2012). *Türkçe Öğretiminde Aktif Öğrenme Uygulamaları (Dinleme Becerisi)*. Ankara: Nobel Yayınları.

Bu çalışmada, Yrd. Doç. Dr. Talat AYTAN VE Dr. Nail GÜNEY' in "TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE AKTİF ÖĞRENME UYGULAMALARI Dinleme Becerisi" tanıtılacaktır. Kitap; "Giriş, Aktif Öğrenme, Sonuç ve Öneriler" başlıkları ile üç bölümden oluşmaktadır. Her bölümde konu ile ilgili alt başlıklar bulunmaktadır.

İlk bölüm "Giriş" başlığı ile "Dil, Ana Dili ve Öğretimi", "Anlama", "Dinleme Becerisi", "Dinlemenin Önemi" alt başlıklarını içermektedir. "Dil, Ana Dili ve Öğretimi" alt başlığında dil ve ana dili kavramlarının tanımları, çeşitli araştırmacıların ifadeleriyle desteklenerek açıklanmıştır. Ayrıca dil öğretiminin amaçları sıralanmış ve ana dili öğretiminin temel amacı vurgulanmıştır.

"Anlama" alt başlığında, anlamanın alt becerileri olan okuduğunu anlama ve dinlediğini anlamanın ne demek olduğu açıklanmış ve bunların önemi üzerinde durulmuştur. Anlama becerisinin geliştirilmesi için Türkçe dersinde ne gibi uygulamalara yer verilmesi gerektiğine değinilmiştir.

"Dinleme Becerisi" alt başlıklı yazıda, dinleme kavramının çok çeşitli tanımlarına yer verilmiş, dinleme ve işitme arasındaki temel fark açıklanmıştır. Dinlemenin okuma ve konuşma ile olan ilişkisi, çeşitli görüşlerle desteklenmiştir. Ayrıca dinlemeyi oluşturan unsurlar verilip dinlemeyi etkileyen faktörler de açıklamalarıyla sıralanmıştır. Dinleme-metin ilişkisi de bu konudaki yaklaşım ve modellerle anlatılmıştır. Dinleme sırasında nelerin

gerçekleştiği, dinleme eyleminin amaçları, dinlemeyi etkileyen faktörlerden dinleyiciye ve öğretmene/konuşmacıya bağlı faktörlere de yer verilmiştir.

"Dinlemenin Önemi" alt başlığında, başarılı olmada dinlemenin önemi, dinlemenin neden sistematik olarak öğretildiği, neden iyi bir dinleyici olmamız gerektiği, dinlemenin öğrenme sürecinde ve hayatımızdaki yeri rakamsal değerlerle açıklanmıştır.

"Aktif Öğrenme" başlığını taşıyan ikinci bölüm, "Aktif Öğrenmenin Önemi", "Aktif Öğrenmede Öğretmenin Rolü", "Aktif Öğrenmede Öğrencinin Rolü", "Aktif Öğrenme Teknikleri" ile dört alt başlığa ayrılmaktadır. "Aktif Öğrenme" ana başlığında, eğitimde yenilikçi araştırmacıların görüşleri ve aktif öğrenme arasındaki ilişki, aktif öğrenmenin neyi ifade ettiği açıklanmıştır. Aktif ve pasif öğrenenler arasındaki farklar, çeşitli ölçütlere göre karşılaştırılmıştır. Ayrıca geleneksel öğretim yaklaşımı ile etkin öğrenme yaklaşımları da eğitimbilimsel özelliklere göre karşılaştırılmıştır. Aktif öğrenmede yer alan öz düzenleme ve öğretimsel işlem kavramları açıklanarak araştırmacıların görüşleriyle desteklenmiştir. Bu alt başlıkta son olarak etkin öğrenme sürecinin temel özelliklerinin neler olduğu ve etkin öğrenme sürecinde yapılması gerekenlerden bahsedilmiştir.

"Aktif Öğrenmenin Önemi" alt başlığında, aktif öğrenmenin ilgi görmesinin nedenleri ve amaçları ele alınmıştır. "Aktif Öğrenmede Öğretmenin Rolü" başlıklı yazıda ders plan-

lamada dikkat edilmesi gereken hususlar, öğretmenlerin nasıl bir kişiliğe sahip olması gerektiği, etkin öğrenme sürecinde öğretmenlerin görevleri ele alınmıştır. Ayrıca Harmin'in geliştirdiği aktif öğrenme ilkeleri açıklanmıştır.

"Aktif Öğrenme Sürecinde Öğrencinin Rolü" alt başlığında, aktif öğrenmede öğrencinin yerine ve etkin öğrenmeyi gerçekleştirebilmiş öğrencilerin sahip olduğu özelliklere değinilmiştir. Aktif öğrenme sürecinde grup çalışmasının öğrenciler açısından önemi vurgulanmıştır.

İkinci bölümün "Aktif Öğrenme Teknikleri" den oluşan son alt başlığında, farklı öğrenme teknikleri, dinleme temel becerisine yönelik olarak metinlerle verilmiştir. Kartopu, Sandviç, Kart Gösterme, Kart Eşleştirme, Bilgi Kese Kağıdı, Kum Saati, Şiir Yazma, Tombala, Nöbet Sende, Zihinsel Haritalama teknikleri, farklı metinlerde çeşitli etkinliklerle sunulmuştur. Dinleme becerisindeki kazanımlar, metinde uygulanan etkinliklerde gösterilmiştir.

Üçüncü bölüm, "Sonuç Ve Öneriler" başlığını taşımaktadır. "Sonuç" alt başlığında, dinleme becerisine yönelik etkinliklerin aktif öğrenme teknikleriyle birleştiğinde öğrencilere sağladığı faydalara değinilmiştir. Aktif öğrenme teknikleri ve dinleme becerisine yönelik etkinliklerle öğretimin nasıl eğlenceli ve eğitici hale geldiği vurgulanmıştır.

"Öneriler" alt başlığında hem öğretmene yönelik hem de öğrencilere yönelik öneriler verilmiştir. Öğretmenlerin dinleme becerisini geliştirmek amacıyla yapması gerekenler vurgulanmıştır.

Kitabın son kısmında kaynakça ve ekler yer almaktadır. Kaynakça kısmında, ulusal ve uluslararası nitelikte pek çok çalışmaya yer verilmiştir. Ekler kısmında da Türkçe Öğretim Programında yer alan dinleme amaç ve kazanımlarına, uygulama yapılan etkinlik fotoğraflarına yer verilmiştir.

Kitapta dinleme becerisinin önemi ve nasıl geliştirilebileceği hem teorik hem de uygulamalı bir şekilde açıklanmıştır. Aktif öğrenme teknikleriyle dinleme becerisini geliştirecek metinler ve etkinlikler, her öğretmenin uygulayabileceği bir şekilde adım adım anlatılmıştır. 6. sınıf öğrencilerine yönelik hazırlanan bu etkinliklerin diğer sınıflarda da uygulanabileceği belirtilmiştir. Dinleme becerisini geliştirebilmek için nasıl etkinlikler yapılabilir diye düşünen öğretmenler için kitapta verilen etkinlikler öğrencileri hem eğlendirecek hem de eğitecek niteliktedir.

Aktif öğrenme teknikleriyle dört temel öğrenme alanı, daha etkili ve kalıcı bir şekilde geliştirilebilir. Özellikle dinleme eğitimi üzerine yapılan araştırmalar, nicelik olarak çok olmasa da bu teknikler ve etkinliklerden faydalanılarak hem dinleme becerisi hem de üst düzey zihinsel beceriler geliştirilebilir.

Eda TEKİN

İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi.

edatkn@hotmail.com